

NOTAT

TIL: NVE
FRA: Statkraft
ANSVARLIG: Gry Johanne Åmodt
DERES REF.: 202203607-17
VÅR REF.:
DATO: 15.08.2022

Statkrafts svar på NVEs høring om innspill til identifisering av nye områder for fornybar energiproduksjon til havs

De mest vesentlige kriteriene for utvalg av nye områder bør etter Statkrafts oppfatning være:

- **Ressursgrunnlag i form av vind.** Det finnes store arealer med gode vindressurser i norske havområder, selv om vindressursene varierer. Generelt er de beste vindressursene i havområdene utenfor Agder, Rogaland, Vestland og den sørvestlige delen av norsk økonomisk sone, samt i noen grad utenfor Trøndelag og Nordland.
- **Havdyp.** Kostnaden øker generelt med økende havdyp. Dette gjelder for bunnfaste havvindturbiner, som er egnet på dyp inntil rundt 70 meter. For større dyp er det flytende havvind som er aktuelt. Dybden er mindre kritisk når en baserer seg på flytende teknologi, men generelt øker kostnadene noe med dybden også for flytende vind.
- **Lokasjon relativt til marked og nettinfrastruktur.** Kostnad knyttet til nettinfrastruktur er en vesentlig faktor, og avstand til land og sterke punkter i nettet er selvsagt viktig. Helt sentralt er mulighetene for å sende kraften til markeder med et antatt vesentlig behov for ny fornybar kraft framover. Dette vil gjelde Norge, fortrinnsvis i sør, Storbritannia, og kontinentet inklusive Danmark. Det er gunstig å knytte havvindparker til flere markeder på grunn av variasjoner i produksjon og kraftbehov.

Områdeutnyttelse og flere prosjekter i samme områder

Hensynet til ressursutnyttelse, bevaring av natur og høy grad av bærekraft vil normalt tilsi at en vil søke høy utnyttelse av aktuelle områder for havvind. Det betyr at man vil foretrekke å etablere mer produksjon i nærliggende områder heller enn i helt nye områder. Her må det imidlertid gjøres grundige konkrete vurderinger av forhold som naturverdier og interessekonflikter i hvert enkelt område. En må også ta i betraktning at høy områdeutnyttelse vil føre til større vaketap.

Markedstilgang

Havvindpotensialet i Norge er stort. Det totale potensialet og den uttalte ambisjonen på 30 GW havvind-tildeling til 2040 er betydelig større enn det vi forventer å være Norges behov for ny kraft i dette tidsperspektivet. For å få en lønnsom og bærekraftig havvindindustri er det derfor vesentlig å åpne arealer som muliggjør tilknytning til andre viktige markeder som Storbritannia, Tyskland, Belgia og Nederland.

Vi anser at hybridprosjekter vil være viktige for å få til konkurransedyktig havvind i Norge. Dette muliggjør høy grad av forsyning til Norge i tørre år og større grad av kraftflyt mot andre markeder i år der Norge har god ressurstilgang på vannkraftsiden og kraftoverskudd. De første prosjektene på SN2 og UN vil bety en vesentlig styrking av den norske kraftbalansen og det er derfor også grunnlag for å starte planlegging også av havvindprosjekter som bare er knyttet til andre land.

Nettløsninger

Nettinfrastrukturen er en vesentlig del av kostnadene for å etablere ny havvind. Avstand til gunstige tilknytningspunkter i nettet på land i relevante markedsområder vil derfor være av stor betydning for valg av områder. På sikt kan man tenke seg at det vil være hensiktsmessig at nettinfrastrukturen utvikles til et masket havnett (Nordsjønett) og det er ønskelig at tildeling av nye områder kan støtte opp under en slik utvikling.

Bunnfast og flytende havvind

Så langt er kostnadene for flytende havvind høyere enn bunnfast, og det er bare bunnfast havvind som vil være konkurransedyktig som kraftproduksjon uten støtte på kort til mellomlang sikt. Behovet for ny kostnadseffektiv og mest mulig lønnsom produksjon tilsier at det er riktig å prioritere identifisering av nye områder for bunnfast havvind høyt for de nærmeste tildelingsrundene. Det forventes likevel at kostnadene for flyende havvind vil falle og gjøre denne teknologien mer konkurransedyktig på sikt. Gitt det store potensialet for flytende havvind, utsiktene til kostnadsreduksjoner og utvikling av verdikjeden bør en også identifisere og tildele nye områder for flytende havvind.

Områdene med havdyp som muliggjør bunnfaste installasjoner er noe begrenset, men særlig i sørvestlige deler av norsk økonomisk sone er det mulig med bunnfaste installasjoner. Dette gjelder SN2 og områder vest for og nordøst for SN2. Det er også et område som strekker seg om lag 85 nautiske mil nordvest for SN2 med dybder i området 60-65 meter. I tillegg vil noen områder med rev utenfor Møre og Romsdal også kunne bygges ut med bunnfaste turbiner.

Utvidelser av allerede identifiserte områder (Sørlige Nordsjø 2 og Utsira Nord)

Som beskrevet over er det områder nær SN2 som er svært aktuelle i en vurdering av nye områder for utvikling av havvind i Norge.

Utvidelse av områdene for havvind i SN2 og f.eks. endringer som kapasitetsutnyttelse i utpekte områder kan i betydelig grad påvirke de første prosjektene hvor aktørene allerede er i gang med forberedelser basert på de områdegrensene og kapasitetsgrensene som er satt. Slike endringer har derfor potensial for å forsinke og komplisere tildelings- og konsesjonsprosessen. Dette er forhold det er viktig å ta hensyn til. Spesielt vil vi peke på at det er behov for å etablere et system med kompensasjon for eventuelle vaketap for naboprojekter som etableres.

Når det gjelder SN2 mener vi at alle tre områder som har blitt identifisert som aktuelle for utbygging bør kunne bygges ut og resterende områder bør inngå i neste tildelingsrunde. Vi mener at det også er grunnlag for ytterligere utbygging i SN2-området og høyere områdeutnyttelse. Dette vil da kreve nye vurderinger av mulige interessekonflikter og kriterier for bærekraft.

Vi ser også potensial for å utvide området for utvikling på Utsira Nord, men nærheten til øya Utsira og allerede identifiserte interessekonflikter gjør at en eventuell utvidelse vil måtte vurderes nøye ut fra bærekraftskriterier. En vil for eksempel måtte gå inn på visuell virkning, tilgang til sjøareal, eventuell påvirkning på fugler, fisk og marint dyreliv samt virkning av ny infrastruktur knyttet til nett og landanlegg.

Avsluttende kommentarer

Det er viktig å komme fram til omforente kriterier for utpeking av nye områder, og at dette skjer gjennom en mest mulig åpen og inkluderende prosess som fortrinnsvis inkluderer en elektronisk plattform der alle parter har tilgang på fakta om områdene og myndighetenes vurderinger og avveininger.

Det bør skapes mest mulig langsiktighet og forutsigbarhet, selv om det underveis også vil være riktig å ha noe fleksibilitet til å justere kursen både i form av volum som bør tildeles og detaljerte kriterier. Vi støtter utgangspunktet om at det er myndighetene som utpeker områder for utbygging, relativt til det mulige alternativet der utbyggere peker på områder. Vi tror dette gir en mer helhetlig tilnærming og kan gjøre det lettere å håndtere interessekonflikter og sikre en bærekraftig utvikling. Tildeling bør skje gjennom en åpen prosess ved bruk av konkurransemessige kriterier som kan være både kvalitative og kvantitative. Dette gjelder også for havvind som etableres nær eller knyttes opp mot olje- og gassvirksomhet.